

**ZAKON
O PODSTICAJNIM MJERAMA ZA RAZVOJ ISTRAŽIVANJA I INOVACIJA**

Predmet

Član 1

Ovim zakonom propisuju se uslovi za sticanje statusa korisnika prava na podsticajne mjere, uslovi za odobravanje, obnavljanje i oduzimanje statusa korisnika podsticajnih mjera, vrste podsticajnih mjera, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje podsticajnih mjera.

Podsticajne mjere za razvoj istraživanja i inovacija

Član 2

Podsticajne mjere za razvoj istraživanja i inovacija su mjere kojima se podstiče obavljanje naučnoistraživačke i inovacione djelatnosti, kao i ulaganje u ove djelatnosti.

Podsticajne mjere iz stava 1 ovog člana imaju za cilj podsticanje ekonomskog rasta, tehnološkog razvoja, inovacija i preduzetništva kroz zapošljavanje, posebno mladih, visoko-kvalifikovanih lica, jačanje postojećih inovativnih privrednih društava i kreiranje inovativnih startapova i spinofova, posebno u sektorima srednjih i visokih tehnologija, usluga baziranih na znanju, kao i stvaranje povoljnijeg ambijenta za naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost.

Dostupnost

Član 3

Podsticajne mjere za razvoj istraživanja i inovacija dostupne su svima pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Shodna primjena drugih propisa

Član 4

Na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom shodno će se primjenjivati odredbe zakona kojima se uređuje naučnoistraživačka djelatnost, inovaciona djelatnost, upravni postupak, poreski postupak i porezi i dodjela državne pomoći.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 6

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **istraživanje i razvoj (I&R)** predstavlja kreativnu i sistematičnu aktivnost koja se preduzima u cilju povećanja korpusa znanja i osmišljavanja novih primjena postojećeg znanja, i mora biti: nova, kreativna, neizvjesnog rezultata, sistematična i prenosiva i / ili ponovljiva. I&R obuhvata tri vrste istraživanja: osnovno istraživanje, primijenjeno istraživanje i eksperimentalni razvoj;
- 2) **inovacija** je novi ili poboljšani proizvod ili proces ili kombinacija proizvoda i procesa, koji se značajno razlikuje od prethodnih proizvoda ili procesa i koji je stavljen na raspolaganje potencijalnim korisnicima (proizvod) ili stavljen u upotrebu (proces);
- 3) **inovacija proizvoda** je novi ili poboljšani proizvod ili usluga, koja se značajno razlikuje od prethodnih proizvoda ili usluga pravnih ili fizičkih lica i koja je uvedena na tržište;
- 4) **inovativna aktivnost** podrazumijeva sve naučne, tehnološke, organizacione, finansijske i komercijalne procese koji vode ili su predviđeni da vode ka razvoju ili implementaciji inovacija, i može biti: inovativne aktivnosti istraživanja i razvoja i inovativne aktivnosti koje nijesu istraživanje i razvoj;
- 5) **inovativni projekat** je skup aktivnosti, koji kreiraju pravna i/ili fizička lica, sa jasno definisanim ciljem, modelom upravljanja projektom, potrebnim resursima, vremenskim okvirom i očekivanim rezultatima, a čijim sprovođenjem se realizuju programi inovacione i naučnoistraživačke djelatnosti i podstiče razvoj novih ili poboljšanih proizvoda, usluga ili procesa i njihovo uvođenje na tržište, odnosno u upotrebu;
- 6) **inovativni program** predstavlja skup inovativnih projekata i aktivnosti, koji kreiraju subjekti inovacione djelatnosti, sa jasno definisanim ciljem, prioritetima, organizacijom rada, potrebnim resursima, vremenskim okvirom i očekivanim rezultatima, a čijim se sprovođenjem realizuje razvojna strategija jednog subjekta inovacione djelatnosti i ostvaruje njegovo strateško usmjeravanje ka inovacijama kao faktoru jačanja konkurentnosti;
- 7) **transfer tehnologije** je proces prenosa znanja i tehnologije koji se odvija između naučnih institucija, naučnih institucija i privrede, kao i između privrednih subjekata na domaćem ili međunarodnom tržištu, kako bi se omogućio dalji razvoj proizvoda, usluga, procesa i tehnologija, zaštita intelektualne svojine i podrška za njihovu komercijalizaciju;
- 8) **subjekat inovacione djelatnosti** je pravno lice osnovano u skladu sa posebnim zakonom i sa sjedištem u Crnoj Gori i fizičko lice koje kreira inovaciju, plasira nova znanja i tehnologije, na originalan i sistematičan način vrši primjenu naučnih rezultata i savremenih tehnoloških procesa u cilju kreiranja ili primjene inovacija;
- 9) **inovaciona infrastruktura** obuhvata objekte, tehničko-tehnološku opremu i mrežu znanja za podršku realizaciji inovacione djelatnosti, koju odgovarajući subjekat obezbjeđuje u cilju širenja znanja i svijesti o inovacijama, podrške kreiranju i jačanju inovativnih privrednih subjekata, valorizacije rezultata I&R, poboljšanja inovativnih kapaciteta

privrede i univerziteta, internacionalizacije poslovanja i naučnih aktivnosti, saradnje između privrednog, naučnog, akademskog i javnog sektora i jačanja naučne baze društva;

- 10) **inovativni startup** je novoosnovano pravno lice koje obavlja poslovnu djelatnost i nije starije od tri godine, a koje kreira, razvija i stavlja u upotrebu inovacije sa visokim potencijalom rasta na tržištu;
- 11) **spinof** je novoformirano privredno društvo nastalo kao rezultat naučnih istraživanja ili transfera tehnologija, izdvajanjem iz postojećeg pravnog lica, s ciljem komercijalne eksploatacije rezultata istraživanja ili inovacija;
- 12) **pronalazač** je fizičko lice koje samostalno obavlja inovacionu djelatnost i bavi se istraživanjem i kreiranjem idejnog rješenja, novog ili značajno poboljšanog proizvoda, usluge ili tehnologije, prototipa, novih metoda ili drugih oblika intelektualne svojine koja može biti zaštićena na nacionalnom ili međunarodnom nivou;
- 13) **inovator** je fizičko lice koje samostalno obavlja inovacionu djelatnost na način da rezultate svog istraživanja i kreiranja idejnog rješenja, novog ili bitno poboljšanog proizvoda, usluge ili tehnologije, prototipa, novih metoda ili drugih oblika intelektualne svojine koja može biti zaštićena na nacionalnom ili međunarodnom nivou, koristi u svrhu komercijalizacije;
- 14) **frilenser** je domaće ili strano fizičko lice koje ima boravište u Crnoj Gori i koje obavlja inovativne aktivnosti za potrebe domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica;
- 15) **investitor u naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost** je pravno ili fizičko lice koje ulaže sredstva u druge subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost, i to u udjele ili akcije inovativnih startupova, spinofova i fondova rizičnog kapitala za ulaganje u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost ili donira sredstva naučnoistraživačkim ustanovama, subjektima inovacione infrastrukture ili inovativnim startupovima i spinofovima. Fizičko lice može biti i "biznis anđeo", koji pored finansijskih sredstava ulaže i sopstveno znanje, iskustvo i mrežu kontakata radi unapređenja inovacione djelatnosti;
- 16) **rizični (venture) kapital** uključuje formalni i neformalni rizični kapital koji se vlasnički ulaže u privredno društvo visokog potencijala rasta sa ciljem pokretanja, ranog razvoja ili širenja poslovanja, preuzimajući na sebe rizik sa namjerom ostvarivanja visokih profitnih stopa na uloženi kapital; i

Izrazi koji nijesu posebno definisani tumačiće se u skladu sa izrazima definisanim i/ili upotrijebljenim u zakonima kojima se uređuje naučnoistraživačka djelatnost, inovaciona djelatnost, prava intelektualne svojine, upravni postupak, državna pomoć, kao i međunarodnim standardima u oblastima naučnih istraživanja i inovacija.

Korisnici prava na podsticajne mjere

Član 7

Korisnici prava na podsticajne mjere mogu biti domaća i strana pravna i fizička lica koja obavljaju naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost u Crnoj Gori, kao i druga pravna i fizička lica koja ulažu sredstva ili su na drugi način povezana sa ovim djelatnostima, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje državna pomoć.

Uslovi za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 8

Pravno lice može steći status korisnika podsticajnih mjera, ako:

- 1) je upisano u Centralni registar privrednih subjekata;
- 2) je upisano u Registar licenciranih naučnoistaživačkih ustanova ili Registar inovacione djelatnosti;
- 3) ima naučnoistraživački ili inovativni program ili projekat, koji je počeo sa realizacijom nakon stupanja na snagu ovog zakona;
- 4) je do dana podnošenja zahtjeva za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera izmirilo obaveze po osnovu plaćanja poreza i doprinosa, odnosno ako mu je odobreno odlaganje plaćanja poreza i doprinosa u skladu sa posebnim propisom;
- 5) nije pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije; i
- 6) nije osnivač ili suosnivač naučnoistraživačke ustanove i subjekta inovacione djelatnosti i sa njima povezanih lica koja su već ostvarila pravo na podsticajne mjere u skladu sa ovim zakonom.

Projekat pravnog lica iz tačke 3 ovog stava mora biti u vrijednosti od najmanje 25.000 eura.

Fizičko lice može steći status korisnika podsticajnih mjera, ako:

- 1) ispunjava uslove iz stava 1 tač. 2, 3, 4 i 6 ovog člana, i
- 2) je registrovano kod organa uprave nadležnog za naplatu poreza.

Djelatnosti za koje se ne odobravaju podsticajne mjere

Član 9

Pravo na korišćenje podsticajnih mjera utvrđenih ovim zakonom ne može se odobriti pravnim i fizičkim licima koja obavljaju djelatnosti:

- proizvodnje i prodaje oružja i vojne opreme;
- organizovanja igara na sreću;
- proizvodnje i prometa bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonitim ili štetnim po okolinu i/ili ljudsko zdravlje;
- koje se smatraju zabranjenim u skladu sa zakonom;
- proizvodnje i prometa akcizne robe; i
- političkih partija.

Pokretanje postupka za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 10

Pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove iz člana 8 ovog zakona, podnose organu državne uprave nadležnom za poslove nauke i inovacija (u daljem tekstu: Ministarstvo) zahtjev za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, pravna lica podnose dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 8 stav 1 tač. 3 i 5 ovog zakona, dokaz o uložnim sredstvima od najmanje 2.500 eura i dokaz da je naučnoistraživački, odnosno inovacioni projekat evidentiran u Registru naučnoistraživakih projekata, odnosno Registru inovacione djelatnosti.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, fizička lica podnose dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 8 stav 1 tačke 3 ovog zakona i stava 3 tačka 2 ovog zakona, dokaz o uložnim sredstvima od najmanje 2.500 eura i dokaz da je inovacioni projekat evidentiran u Registru inovacione djelatnosti.

Dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 8 stav 1 tač. 1, 2, 4 i 6 ovog zakona Ministarstvo pribavlja po službenoj dužnosti.

Provjera zahtjeva i dokaza

Član 11

Nakon dostavljanja zahtjeva za sticanje statusa korisnika mjera i dokaza iz člana 10 ovog zakona, Ministarstvo vrši provjeru dokaza u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Potpune zahtjeve sa dokazima, Ministarstvo prosljeđuje Komisiji za dodjelu statusa korisnika podsticajnih mjera (u daljem tekstu: Komisija) na dalji postupak.

Komisija

Član 12

Ministarstvo obrazuje Komisiju koju čine eksperti iz oblasti na koju se naučnoistraživački, odnosno inovativni program ili projekat odnosi.

Komisija ima ovlašćenje da:

- 1) daje stručnu ocjenu naučnoistraživačkog, odnosno inovativnog programa ili projekta;
- 2) predlaže Ministarstvu dodjelu, odnosno oduzimanje statusa korisnika podsticajnih mjera u skladu sa ovim zakonom;
- 3) vrši nadzor nad korišćenjem podsticajnih mjera propisanih ovim zakonom; i
- 4) obavlja druge poslove koji se odnose na praćenje realizacije naučnoistraživačkog odnosno inovativnog programa ili projekta.

Aktom o obrazovanju Komisije utvrđuje se sastav, način izbora i razrješenja članova Komisije, način rada i odlučivanja Komisije, kao i druga pitanja od značaja za rad Komisije.

Članovi Komisije imaju pravo na naknadu za rad u skladu sa posebnim propisom.

Dodjela statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 13

Nakon stručne ocjene naučnoistraživačkog, odnosno inovativnog programa ili projekta Komisija utvrđuje predlog za dodjelu statusa korisnika podsticajnih mjera.

Predlog iz stava 1 ovog člana Komisija dostavlja Ministarstvu, radi donošenja rješenja.

Ministarstvo u roku od 15 dana od dana prijema predloga iz stava 1 ovog člana, donosi rješenje o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera.

Status korisnika podsticajnih mjera dodjeljuje se na period do tri godine od dana donošenja rješenja iz stava 2 ovog člana.

Rješenje iz stava 2 ovog člana upisuje se u Registar mjera koji vodi organ nadležan za poslove zaštite konkurencije.

Vođenje evidencije

Član 14

Korisnici podsticajnih mjera dužni su da vode odvojenu evidenciju o naučnoistraživačkom, odnosno inovativnom programu ili projektu pojedinačno, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast računovodstva.

Obnavljanje statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 15

Obnavljanje statusa korisnika podsticajnih mjera može se izvršiti jednom, po postupku za dodjelu statusa korisnika podsticajnih mjera, u skladu sa ovim zakonom.

Izmjena djelatnosti korisnika podsticajnih mjera

Član 16

Korisnik podsticajnih mjera dužan je da, u slučaju izmjene djelatnosti na osnovu koje je dobio status korisnika podsticajnih mjera, podnese Ministarstvu zahtjev za izmjenu rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, u roku od 30 dana od dana izmjene djelatnosti.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, pored dokaza o ispunjenosti uslova iz člana 8 ovog zakona, korisnik podsticajnih mjera dostavlja i dokaze o izmjeni djelatnosti.

Oduzimanje statusa korisnika podsticajnih mjera

Član 17

Ministarstvo će oduzeti status korisnika podsticajnih mjera po službenoj dužnosti, na predlog Komisije, nadležnog poreskog inspektora ili drugog zainteresovanog lica kada utvrdi da korisnik:

- ne obavlja naučnoistraživačku ili inovacionu djelatnost za koju je dobio podsticajne mjere;
- ne ispunjava uslove iz člana 8 ovog zakona;
- ne vodi odvojenu evidenciju o naučnoistraživačkom, odnosno inovativnom programu ili projektu pojedinačno, u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo;
- zloupotrebljava statusa korisnika podsticajnih mjera za namjene koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Rješenje o oduzimanju statusa korisnika podsticajnih mjera, pored podataka propisanih zakonom, sadrži i razlog zbog kojeg se status oduzima.

Način i postupak dodjele, obnavljanja i oduzimanja statusa korisnika podsticajnih mjera propisuje Ministarstvo.

Provjera ispunjenosti uslova

Član 18

Komisija vrši provjeru ispunjenosti uslova iz člana 8 ovog zakona korisnika statusa podsticajnih mjera najmanje jednom u dvije godine, o čemu podnosi izvještaj Ministarstvu.

Nadzor nad korišćenjem podsticajnih mjera

Član 19

Komisija vrši nadzor nad korišćenjem podsticajnih mjera odobrenih ovim zakonom o čemu obavještava Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove finansija.

Vrste podsticajnih mjera

Član 20

Podsticajne mjere za razvoj istraživanja i inovacija, u smislu ovog zakona su umanjeње, oslobođenje ili olakšice na:

- 1) porez na dohodak fizičkih lica i prirez na porez;
- 2) doprinose za obavezno socijalno osiguranje;
- 3) porez na dobit pravnih lica;
- 4) naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta;
- 5) korišćenje nepokretnosti i/ili zemljišta u svojini države; i
- 6) porez na nepokretnu imovinu.

Pored podsticajnih mjera iz stava 1 ovog člana, subjekti inovacione djelatnosti, po osnovu obavljanja inovacione djelatnosti, mogu koristiti i druge prednosti i pogodnosti koje ne bi ostvarili u svom redovnom poslovanju, koje se finansiraju iz državnog budžeta i budžeta jedinica lokalne samouprave.

Subjekti inovacione djelatnosti mogu koristiti više podsticajnih mjera istovremeno, pod uslovom da ukupni iznos podsticajnih mjera ne prelazi dozvoljenu granicu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna pomoć.

Subjekti inovacione djelatnosti, koji su razvrstani u kategoriju velikih preduzeća u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, mogu da koriste samo podsticajnu mjeru iz stava 1 tačka 3 ovog člana i to za uložena sredstva u druge subjekte inovacione djelatnosti u skladu sa zakonom.

Bliži način korišćenja podsticajnih mjera iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ograničenja

Član 21

Pravo na podsticajne mjere iz člana 20 ovog zakona ne mogu koristiti naučnoistraživačke ustanove i subjekti inovacione djelatnosti, koje su osnovane od organizacija koje su već ostvarile neko od ovih prava ili su ova prava ostvarili osnivači ili suosnivači naučnoistraživačke ustanove i subjekta inovacione djelatnosti i sa njima povezana lica, kao i poreski obveznik koji je korisnik državne pomoći dodijeljene zbog poteškoća u poslovanju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna pomoć.

Povezanim licima u smislu stava 1 ovog člana smatraju se lica između kojih postoje posebni odnosi koji mogu imati neposredni uticaj na uslove ili ekonomske rezultate transakcija između tih lica, u skladu sa zakonom kojim je uređena poreska administracija.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravna i fizička lica mogu koristiti podsticajne mjere iz člana 20 ovog zakona ako razvijaju inovativni proizvod i/ili uslugu koja je različita od proizvoda i/ili usluge za koju su već ostvarene podsticajne mjere.

Pravo na oslobođanje od poreza na dohodak fizičkih lica i prireza na porez

Član 22

Pravo na oslobođanje od poreza na dohodak fizičkih lica i prireza na porez, mogu ostvariti:

- 1) inovativni startupovi i spinofovi za zaposlena ili angažovana lica;
- 2) lica koja obavljaju inovativnu aktivnost za potrebe stranih pravnih i fizičkih lica (frilenseri), kao i pronalazač ili inovator koji ostvaruje dohodak od inovacione djelatnosti; i
- 3) lica koja obavljaju samostalnu djelatnost, a koja ulažu sredstva u subjekte koji su upisani u Registar inovacione djelatnosti.

Obračunati porez na dohodak fizičkih lica i prirez na porez iz stava 1 ovog člana, umanjuje se u iznosu:

- 1) od 100% za lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera;
- 2) od 80% za lica iz stava 1 tačka 2 ovog člana za vrijeme korišćenja statusa korisnika podsticajnih mjera;
- 3) u visini iznosa uložениh sredstava, a najviše do 20.000 eura na godišnjem nivou za lica iz stava 1 tačka 3 ovog člana na osnovu rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera.

Pravo na oslobođanje od poreza na dohodak fizičkih lica, kao i prireza na porez, mogu ostvariti i fizička lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana, koja ostvaruju primanja u obliku akcija ili udjela.

Pravo na oslobođanje od doprinosa za obavezno socijalno osiguranje

Član 23

Pravo na oslobođanje od doprinosa za obavezno socijalno osiguranje mogu ostvariti:

- 1) inovativni startupovi i spinofovi za svoje zaposlene;
- 2) lica zaposlena u naučnoistraživačkim ustanovama i subjektima koji realizuju naučnoistraživačku, odnosno inovacionu djelatnost, a koja su dodatno angažovana na naučnoistraživačkim i inovativnim programima ili projektima;
- 3) lica zaposlena ili angažovana u naučnoistraživačkim ustanovama i subjektima koji realizuju inovacionu djelatnost, na naučnoistraživačkim i inovativnim programima ili projektima, a ne ostvaruju pravo na socijalno osiguranje kod drugog pravnog lica; i
- 4) lica koja obavljaju inovativnu aktivnost za potrebe stranih pravnih i fizičkih lica (frilenseri), kao i pronalazač ili inovator koji ostvaruje dohodak od inovacione djelatnosti.

Pravo na oslobođanje od doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, mogu ostvariti i fizička lica iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, koja ostvaruju primanja u obliku akcija ili udjela.

Fizička lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana oslobođaju se od plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret poslodavca, za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera.

Fizička lica iz stava 1 tačka 2 ovog člana oslobađaju se od plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret zaposlenog i na teret poslodavca, isključivo na iznos naknade za angažovanje na projektu, za period trajanja projekta, a najviše do tri godine po projektu.

Fizička lica iz stava 1 tačka 3 ovog člana oslobađaju se od plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret poslodavca, za period trajanja projekta, a najviše do tri godine po projektu.

Doprinosi za obavezno socijalno osiguranje fizičkih lica iz stava 1 tačka 4 ovog zakona, umanjuju se u iznosu od 80% od obračunatih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera.

Fizička lica iz stava 2 ovog člana oslobađaju se plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret zaposlenog i na teret poslodavca na primanja koja ostvaruju u obliku akcija ili udjela.

Pravo na oslobađanje od poreza na dobit pravnih lica

Član 24

Pravo na oslobađanje od poreza na dobit mogu ostvariti pravna lica:

1) ako realizacijom naučnoistraživačkih, odnosno inovativnih programa i projekata kreiraju inovacije i/ili uvode inovativne proizvode i usluge na tržište;

2) koja ulažu sredstva u druge subjekte inovacione djelatnosti, i to u udjele ili akcije inovativnih startapova, spinofova i fondova rizičnog kapitala za ulaganje u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost ili doniraju sredstva naučnoistraživačkim ustanovama, subjektima inovacione infrastrukture ili inovativnim startapovima i spinofovima.

Obračunati porez na dobit pravnih lica iz stava 1 tačka 1 ovog člana umanjuje se u iznosu od 90%, za dobit ostvarenu od naučnoistraživačkih, odnosno inovativnih programa i projekata, za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, ako pravno lice reinvestira sredstva u svoje nove naučnoistraživačke, odnosno inovativne projekte i ne vrši isplatu dividendi po osnovu udjela ili akcija, tokom perioda korišćenja podsticajne mjere.

Obračunati porez na dobit pravnih lica iz stava 1 tačka 2 ovog člana umanjuje se u iznosu od 90% uložениh sredstava u:

- 1) udjele ili akcije inovativnih startapova i spinofova;
- 2) donacije inovativnim startapovima i spinofovima;
- 3) donacije naučnoistraživačkim ustanovama i subjektima inovacione infrastrukture; i
- 4) investicione fondove u Crnoj Gori koji ulažu sredstva u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost.

Obračunati iznos umanjenja iz stava 3 ovog člana ne može biti veći od 100.000 eura na godišnjem nivou i ne može se prenijeti u narednu godinu.

Podsticajna mjera iz stava 3 tačka 1 ovog člana može se koristiti ako vlasnički udio u subjektima inovacione djelatnosti kumulativno nije veći od 49%.

Pravna lica iz stava 3 ovog člana treba da budu upisani u Registar inovacione djelatnosti.

Pravo na oslobođanje od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta

Član 25

Pravo na oslobođanje od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta mogu ostvariti pravna lica kao subjekti inovacione djelatnosti za jedan objekat za inovacionu djelatnost, i to ako:

- 1) realizuju naučnoistraživački, odnosno inovativni program ili projekat;
- 2) su dobili status korisnika podsticajnih mjera; i
- 3) najmanje 75% njegove ukupne neto površine koristi za realizaciju inovativnih programa ili projekata.

Obračunati iznos naknade iz stava 1 ovog člana umanjuje se za 50%, tokom trajanja statusa korisnika podsticajnih mjera.

Ako pravna lica iz stava 1 ovog člana, u roku od deset godina od dana dobijanja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, promijeni namjenu objekta, dužno je da izvrši povraćaj sredstava u iznosu ostvarenog podsticaja.

Pravo na korišćenje nepokretnosti i/ili zemljišta u svojini države

Član 26

Pravo na korišćenje nepokretnosti i/ili zemljišta u svojini države, bez naknade ili pod uslovima povoljnijim od tržišnih, za realizaciju naučnoistraživačkih, odnosno inovativnih programa ili projekata mogu ostvariti pravna i fizička lica koja su dobila status korisnika podsticajnih mjera, u skladu sa zakonom kojima se uređuje raspolaganje državnom imovinom.

Pravo na oslobođanje od poreza na nepokretnu imovinu

Član 27

Pravo na oslobođanje od poreza na nepokretnu imovinu koja je registrovana kao poslovni prostor mogu ostvariti pravna lica kao subjekti inovacione djelatnosti ako se nepokretnost koristi za realizaciju naučnoistraživačkog, odnosno inovativnog programa ili projekta na osnovu kojeg je dobijen status korisnika podsticajnih mjera.

Obračunati iznos poreza iz stava 1 ovog člana umanjuje se za 50%, tokom trajanja statusa korisnika podsticajnih mjera.

Podsticajne mjere nakon obnavljanja statusa korisnika

Član 28

Pravnom i fizičkom licu iz čl. 22, 23 i 24 ovog zakona, za period obnovljenog statusa korisnika podsticajnih mjera, obračunate poreske olakšice umanjuju se za 50% utvrđenog podsticaja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, inovativnim startapovima i spinofovima za period obnovljenog statusa korisnika podsticajnih mjera, obračunate poreske olakšice se ne umanjuju i iznose 100% utvrđenog podsticaja.

Nezavisna eksterna revizija

Član 29

Nezavisnu eksternu reviziju naučnoistraživačkog, odnosno inovativnog programa i projekta na osnovu kojeg su dodijeljene podsticajne mjere utvrđene ovim zakonom sprovodi Ministarstvo, nakon realizovanog programa i projekta.

Nadzor

Član 30

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove finansija.

Upravne mjere

Član 31

Korisniku podsticajnih mjera kome je oduzeto pravo na podsticajne mjere u skladu sa članom 17 ovog zakona, izreći će se upravna mjera obaveza plaćanja svakog dospelog iznosa koji bi korisnik podsticajnih mjera platio da nije koristio podsticajne mjere utvrđene ovim zakonom, kao i upravna mjera gubitak prava na podsticajne mjere utvrđene ovim zakonom, u trajanju do tri godine.

Upravne mjere iz stava 1 ovog člana izriče organ državne uprave nadležan za poslove finansija, rješenjem.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 32

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 33

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

O b r a z l o ž e n j e

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je određeno da se zakonom, u skladu s Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Sagledavajući dinamične promjene i tehnološki napredak sa kojim se suočavamo u XXI vijeku, stvorena je realna potreba promjene i unapređenja jednog značajnog dijela privrednog ali i društvenog ambijenta u Crnoj Gori. U cilju povećanja nivoa istraživanja i inovacija, odnosno povećanja ljudskih resursa, znanja i kapitala koji se investira u naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost, pripremljen je ovaj zakon koji će omogućiti i kreirati dodatne mehanizme podrške kvalitetnim i relevantnim projektima i akterima u ovim djelatnostima, prije svega u poslovnom sektoru.

Cilj ovog zakona je podsticanje ekonomskog rasta, tehnološkog razvoja, inovacija i preduzetništva kroz zapošljavanje, posebno mladih, visoko-kvalifikovanih lica, jačanje postojećih inovativnih privrednih društava te kreiranje inovativnih startupova i spinofova, naročito u sektorima srednjih i visokih tehnologija kao i usluga baziranih na znanju. Na taj način se doprinosi razvoju nove preduzetničke kulture, stvaranju povoljnijeg ambijenta za naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost, povećanju razmjene i upotrebe znanja i ideja, privlačenju ljudskih resursa i kapitala u ove djelatnosti, radi održivog razvoja i povećanja konkurentnosti domaće ekonomije. Velikim svojim dijelom, ovaj prijedlog zakona je usmjeren na rješavanje gorućeg problema našeg društva, koji se tiče "odliva mozgova" koji predstavlja strukturni i višedecenijski problem. S tim u vezi, predloženo zakonsko rješenje će pomoći da spriječimo ili usporimo odliv talentovanih mladih ljudi ali i zabilježimo dolazak istih da žive i rade u Crnoj Gori. Taj rezultat se može pšostići samo kroz izgradnju afirmativnog, stimulativnog i kreativnog ambijenta, kada je riječ o inovacijama i preduzetničkoj inicijativi.

Podsticaji za istraživanje i inovacije usmjereni su prvenstveno na mlade inovativne firme i startupove, a pozitivni efekti ovog zakona očekuju se kroz povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj (R&D), rast zaposlenosti i povećanje zarada u ovom sektoru, rast prihoda i rast prodaje proizvoda i usluga koje su nastale iz inovativnih aktivnosti.

Izradom Strategije pametne specijalizacije, Crna Gora se priključila inicijativi Evropske unije kojom se potencira novi model ekonomskog razvoja koji se zasniva na ciljanoj podršci naučno-istraživačkim i inovativnim aktivnostima. Predloženi zakon je usmjeren na stimulisanje ulaganja i zajedničke saradnje između poslovne, akademske i naučne zajednice. Na ovaj način želi se dati snažniji podsticaj međusketorskoj saradnji, koja bi bila usmjerena na postizanje strateških ciljeva S3 strategije, ali i u konačnom unaprijediti međunarodni konkurentski potencijal crnogorske privrede.

Ovim zakonskim propisom želi se kreirati ambijent koji će značajno smanjiti operativne troškove inovativnih startupova, ali i kompanija koje ulažu u istraživanje i razvoj, uvodeći istovremeno poreske podsticaje za investitore u inovativne projekte. Zakon je u značajnoj mjeri predvidio i mjere koje po svom sadržaju i okviru stvaraju mogućnost privlačenja inovatora, preduzetnika, naučnih radnika i frilensera, prije svega iz zemalja regiona, čime bi se inovaciono-preduzetnički ekosistem strukturno osnažio, a poslovanje navedenih kategorija bi u konačnici za rezultat imalo i privlačenje stranog kapitala, povećanje platnog prometa i kreiranje novih radnih mjesta. Takođe,

ovakvim pristupom bi se stvorila mogućnost za smanjivanje zavisnosti crnogorske ekonomije od SDI i ojačali domaći kapaciteti kojima bi se kompenzovalo eventualno smanjenje SDI.

Budući da značajan vremenski period na početku svog rada posvećuju istraživanju i razvoju proizvoda, startapovi inicijalno ne ostvaruju prihode, zbog čega je njihove početne troškove potrebno minimizirati. Predmetnim zakonom podržaće se ova vrsta kompanija i kreirati baza podataka o inovativnim startapovima koji će imati mogućnost podrške u okviru ovog zakona, i koji će lakše doći do potrebne investicije kako bi realizovali svoju ideju

Crna Gora kao otvorena ekonomija, zbog svoje geopolitičke lokacije i stabilnosti, interesantna je za strane investitore. Najznačajnije investicije u proteklom period su bile vezane za turizam, razvoj infrastrukture i energetike, đrađevinski sektor i djelimično poljoprivreda. Ovim zakonom stvaraju se mogućnosti za nova ulaganja privatnog sektora kako iz zemlje tako i iz inostranstva u tehnološki sektor koji bi trebao da postane jedna od konkurentskih prednosti Crne Gore u odnosu na region. Crna Gora svojim potencijalima može da postane jedna od najprepoznatljivijih destinacija u Evropi kada je u pitanju testiranje najnovijih tehnologija i njihovo stavljanje u upotrebu. Na taj način Crna Gora će postati regionalno evropsko čvorište koje će biti stimulatívno okruženje za transfer znanja i ljudi, koji će za konačni cilj da ima sveobuhvatni napredak našeg društva i dostizanje standarda modernih evropskih država. Ovo zakonsko rješenje u mnogome doprinosi ostvarivanju navedenih ciljeva i Crnu Goru determiniše kao državu spremnu za ulaganja u nauku, inovacije, tehnologije i transformaciju društva od tradicionalnog ka savremenom, otvorenog za nove izazove sa kojima se suočavamo u 21 vijeku.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovaj Zakon usaglašen je sa:

- Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske zajednice i njihovih država članica i Crne Gore (SSP), Glava VIII, Politika saradnje, Saradnja u oblasti istraživanja i tehnološkog razvoja, član 112 i

- Acquis Communautaire: UFEU - Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Dio treći, Politika i unutrašnje akcije Unije, glava XIX, Naučna istraživanja, tehnološki razvoj i svemir, član 179-188/ Treaty on the Functioning of the EU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title XIX, Research and Technological Development and Space, article 179-188, CELEXI: 12012E; 12012E179; 12012E180; 12012E181; 12012E182; 12012E183; 12012E184; 12012E185; 12012E186; 12012E187; 12012E188.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA (od čl. 1 do čl. 33)

Odredbom člana 1 određeno je da se ovim zakonom propisuju uslovi za sticanje statusa korisnika prava na podsticajne mjere, uslovi za odobravanje, obnavljanje i oduzimanje statusa korisnika podsticajnih mjera, vrste podsticajnih mjera, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje podsticajnih mjera.

Članom 2 uređeno je su podsticajne mjere za razvoj istraživanja i inovacija mjere kojima se podstiče obavljanje naučnoistraživačke i inovacione djelatnosti, kao i ulaganje u ove djelatnosti, kao i da podsticajne mjere imaju za cilj podsticanje ekonomskog rasta, tehnološkog razvoja, inovacija i preduzetništva kroz zapošljavanje, posebno mladih, visoko-kvalifikovanih lica, jačanje postojećih inovativnih privrednih društava i kreiranje inovativnih startapova i spinofova, naročito

u sektorima srednjih i visokih tehnologija, kao i usluga baziranih na znanju, kao i stvaranje povoljnijeg ambijenta za naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost.

Članom 3 utvrđena je dostupnost podsticajnih mjera svima pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Odredbom **člana 4** utvrđena je shodna primjena zakona kojima se uređuje naučnoistraživačka djelatnost, inovaciona djelatnost, upravni postupak, poreski postupak i porezi i dodjela državne pomoći, na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom.

Članom 5 uređena je upotreba rodno osjetljivog jezika.

Članom 6 definisano je značenje pojedinih izraza: istraživanje i razvoj, inovacija, inovacija proizvoda inovativna aktivnost, inovativni projekat, inovativni program, transfer tehnologije, subjekat inovacione djelatnosti, inovaciona infrastruktura, inovativni startup, spinof, pronalazač, inovator, frilenser, investitor u naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost i rizični kapital, koji su definisani na osnovu Frascati priručnika (OECD, 2015), Oslo uputstva, IV izdanje (OECD i Eurostat, 2018), međunarodnim standardima u oblastima naučnih istraživanja i inovacija, kao i na osnovu Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti i Zakona o inovacionoj djelatnosti i ovog zakona.

Međunarodna klasifikacija aktivnosti istraživanja i razvoja definisana je u okviru Frascati priručnika – Smjernice za prikupljanje podataka i izvještavanje o istraživanju i eksperimentalnom razvoju, koji je objavio OECD 2015. godine.

OSLO uputstvo - Smjernice za prikupljanje, izvještavanje i korišćenje podataka o inovacijama, je međunarodno priznata metodologija za prikupljanje i korišćenje statistike inovacija, i od važnosti je za donosiocel odluka širom svijeta, vezanih za inovacije, kao i za statistiku inovacija. Sadrži definicije osnovnih koncepata inovacija, smjernice za prikupljanje podataka i klasifikaciju statistike inovacija. OSLO uputstvo zajednički objavljuju OECD i Eurostat, a IV izdanje je objavljeno 2018. godine.

U **članu 7** uređeno je da korisnici prava na podsticajne mjere mogu biti domaća i strana pravna i fizička lica koja obavljaju naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost u Crnoj Gori, kao i druga pravna i fizička lica koja ulažu sredstva ili su na drugi način povezana sa ovim djelatnostima, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje državna pomoć.

Odredbom **člana 8** propisani su uslovi za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera, odnosno da pravno lice može dobiti status korisnika podsticajnih mjera, pod uslovima: da je upisano u Centralni registar privrednih subjekata; da je upisano u Registar licenciranih naučnoistraživačkih ustanova ili Registar inovacione djelatnosti; da ima naučnoistraživački ili inovativni program ili projekat, koji je počeo sa realizacijom nakon stupanja na snagu ovog zakona, u vrijednosti od najmanje 25.000 eura; da je do dana podnošenja zahtjeva za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera izmirilo obaveze po osnovu plaćanja poreza i doprinosa, odnosno ako mu je odobreno odlaganje plaćanja poreza i doprinosa u skladu sa posebnim propisom; da nije pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije; i da nije osnivač ili suosnivač naučnoistraživačke ustanove i subjekta inovacione djelatnosti i sa njima povezanih lica koja su već ostvarila pravo na podsticajne mjere u skladu sa ovim zakonom.

Fizičko lice može steći status korisnika podsticajnih mjera, pod uslovima da je upisano u Registar inovacione djelatnosti; da ima naučnoistraživački ili inovativni program ili projekat, koji je počeo sa realizacijom nakon stupanja na snagu ovog zakona da je do dana podnošenja zahtjeva za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera izmirilo obaveze po osnovu plaćanja poreza i

doprinosa, odnosno ako mu je odobreno odlaganje plaćanja poreza i doprinosa u skladu sa posebnim propisom; da nije osnivač ili suosnivač naučnoistraživačke ustanove i subjekta inovacione djelatnosti i sa njima povezanih lica koja su već ostvarila pravo na podsticajne mjere u skladu sa ovim zakonom, i da je registrovano kod organa uprave nadležnog za naplatu poreza.

Odredbom **člana 9** propisane su djelatnosti za koje se ne može odobriti pravo za korišćenje podsticajnih mjera, odnosno da pravnim i fizičkim licima koja obavljaju djelatnosti: proizvodnje i prodaje oružja i vojne opreme; organizovanja igara na sreću; proizvodnje i prometa bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonitim ili štetnim po okolinu i/ili ljudsko zdravlje; koje se smatraju zabranjenim u skladu sa zakonom; proizvodnje i prometa akcizne robe; i političkih partija.

Pokretanje postupka za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera, utvrđeno je **članom 10**, kojom je propisano da pravna i fizička lica podnose Ministarstvu nauke zahtjev za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera, uz koji prilažu dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 8 ovog zakona, uz koji prilažu: dokaz da ima naučnoistraživački ili inovativni program ili projekat, koji je počeo sa realizacijom nakon stupanja na snagu ovog zakona, dokaz da protiv njega nije pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije, dokaz o uloženim sredstvima od najmanje 2.500 eura i dokaz da je naučnoistraživački, odnosno inovacioni projekat evidentiran u Registru naučnoistraživačkih projekata, odnosno Registru inovacione djelatnosti.

Projekat pravnog lica mora biti u vrijednosti od najmanje 25.000 eura.

Fizička lica uz zahtjev podnose dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 8 stav 1 tačke 3 ovog zakona i stava 3 tačka 2 ovog zakona, dokaz o uloženim sredstvima od najmanje 2.500 eura i dokaz da je inovacioni projekat evidentiran u Registru inovacione djelatnosti.

Zatim je utvrđeno da Ministarstvo pribavlja, po službenoj dužnosti, dokaze o ispunjenosti uslova pravnog i fizičkog lica, i to: 1) da je upisano u Centralni registar privrednih subjekata; 2) da je upisano u Registar licenciranih naučnoistraživačkih ustanova ili Registar inovacione djelatnosti; 4) da je do dana podnošenja zahtjeva za sticanje statusa korisnika podsticajnih mjera izmirilo obaveze po osnovu plaćanja svih poreza i doprinosa, odnosno da ima neizmirene poreske obaveze i ako mu je odobreno odlaganje plaćanja poreza i doprinosa u skladu sa posebnim propisom, koje blagovremeno izvršava; i 6) da nije osnivač ili suosnivač naučnoistraživačke ustanove i subjekta koji realizuje inovacionu djelatnost i sa njima povezanih lica koja su već ostvarila pravo na podsticajne mjere utvrđene ovim zakonom.

Članom 11 utvrđeno je da provjeru zahtjeva pravnih i fizičkih lica vrši Ministarstvo, i ako zahtjev sadrži potpune dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 8 ovog zakona, Ministarstvo isti upućuje na dalji postupak Komisiji za dodjelu statusa korisnika podsticajnih mjera, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Odredbom **člana 12** propisano je da Ministarstvo obrazuje Komisiju koju čine eksperti iz oblasti na koju se naučnoistraživački, odnosno inovativni program ili projekat odnosi, kao i da Komisija ima ovlašćenja da: daje stručnu ocjenu inovativnog programa ili projekta; vrši provjeru ispunjenosti uslova korisnika podsticajnih mjera; predlaže Ministarstvu dodjelu i oduzimanje statusa korisnika prava na podsticajne mjere propisane ovim zakonom; vrši nadzor nad korišćenjem podsticajnih mjera propisanih ovim zakonom; i obavlja i druge poslove koji se odnose na praćenje realizacije inovativnog programa ili projekta.

Pored toga, propisano je da se sastav Komisije, način izbora i razrješenja članova Komisije, način rada i odlučivanja Komisije, i druga pitanja od značaja za rad Komisije, utvrđuje posebnim aktom o obrazovanju Komisije. Članovi Komisije imaju pravo na naknadu za rad u skladu sa posebnim propisom.

Članom 13 utvrđeno je da u postupku dodjele statusa korisnika podsticajnih mjera, Komisija nakon stručne ocjene naučnoistraživačkog, odnosno inovativnog programa ili projekta utvrđuje predlog za dodjelu statusa korisnika podsticajnih mjera, koji dostavlja Ministarstvu, radi donošenja rješenja. Ministarstvo u roku od 15 dana od dana prijema predloga Komisije, donosi rješenje o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera. Zatim je utvrđeno da se status korisnika podsticajnih mjera dodjeljuje se na period do tri godine od dana donošenja rješenja, kao i da rješenje upisuje se u Registar mjera koji vodi organ nadležan za poslove zaštite konkurencije.

U **članu 14** uređeno je da su korisnici podsticajnih mjera dužni su da vode odvojenu evidenciju o naučnoistraživačkom, odnosno inovativnom programu ili projektu pojedinačno, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast računovodstva.

Obnavljanje statusa korisnika podsticajnih mjera utvrđeno je **članom 15** na osnovu kojeg se samo jednom može izvršiti obnavljanje statusa, po postupku za dodjelu statusa korisnika podsticajnih mjera u skladu sa ovim zakonom.

Članom 16 propisano je da je korisnik podsticajnih mjera dužan da, u slučaju izmjene djelatnosti na osnovu koje je dobio status korisnika, podnese Ministarstvu zahtjev za izmjenu rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, u roku od 30 dana od dana izmjene djelatnosti, uz koji dostavlja dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 8 ovog zakona, kao i dokaz o izmjeni djelatnosti.

Oduzimanje statusa korisnika podsticajnih mjera utvrđeno je **članom 17** na osnovu kojeg će Ministarstvo rješenjem oduzeti status korisnika podsticajnih mjera po službenoj dužnosti, na predlog Komisije, nadležnog inspektora ili drugog zainteresovanog lica kada utvrdi da korisnik: ne obavlja naučnoistraživačku ili inovacionu djelatnost za koju je dobio podsticajne mjere; ne ispunjava uslove iz člana 8 ovog zakona; ne vodi posebnu evidenciju o inovativnom programu ili projektu pojedinačno, u skladu sa propisima koji uređuju oblast računovodstva; zloupotrijebljava pravo statusa korisnika podsticajnih mjera za namjene koje su u suprotnosti sa ovim zakonom; i u drugim slučajevima koji su u suprotnosti sa ovim zakonom. Rješenje o oduzimanju statusa korisnika podsticajnih mjera, pored podataka propisanih zakonom, sadrži i razlog zbog kojeg se status oduzima. Pored toga, utvrđeno je da Ministarstvo propisuje način i postupak dodjele, obnavljanja i oduzimanja statusa korisnika podsticajnih mjera.

Članom 18 propisano je da Komisija vrši provjeru ispunjenosti uslova korisnika kojima je dodijeljen status korisnika podsticajnih mjera najmanje jednom u dvije godine, o čemu podnosi izvještaj Ministarstvu.

Odredbom **člana 19** utvrđeno je da nadzor nad korišćenjem podsticajnih mjera odobrenih ovim zakonom vrši Komisija, o čemu izvještava Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove finansija.

Članom 20 utvrđene su vrste podsticajnih mjera, a odnose se na umanjenje, oslobođenje ili olakšice na: **a) porez na dohodak fizičkih lica i prirez na porez; b) doprinose za obavezno socijalno osiguranje; c) porez na dobit pravnih lica; d) naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta; e) korišćenje nepokretnosti i/ili zemljišta u svojini države; i f) porez na nepokretnu imovinu.**

Pored navedenih podsticajnih mjera, subjekti inovacione djelatnosti, po osnovu obavljanja inovacione djelatnosti, mogu koristiti i druge prednosti i pogodnosti koje ne bi ostvarili u svom redovnom poslovanju, koje se finansiraju iz državnog budžeta i budžeta jedinica lokalne samouprave. Pored toga, ovim članom je utvrđeno da subjekti inovacione djelatnosti mogu koristiti više podsticajnih mjera istovremeno, pod uslovom da ukupni iznos podsticajnih mjera ne prelazi dozvoljenu granicu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna pomoć za razvoj istraživanja i inovacija.

Zatim je utvrđeno da subjekti inovacione djelatnosti koji su razvrstani u kategoriju velikih preduzeća u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast računovodstva, mogu koristiti samo pravo na podsticajnu mjeru pod c) oslobađanje poreza na dobit pravnih lica, za uložena sredstva u druge subjekte inovacione djelatnosti, i to u udjele ili akcije inovativnih startapova, spinofova i fondova rizičnog kapitala za ulaganje u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost ili doniraju sredstva naučnoistraživačkim ustanovama, subjektima inovacione infrastrukture ili inovativnim startapovima i spinofovima, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo propisuje bliži način korišćenja navedenih podsticajnih mjera.

Članom 21 utvrđena su ograničenja na pravo na podsticajne mjere iz člana 21 ovog zakona, koja ne mogu koristiti naučnoistraživačke ustanove i subjekti inovacione djelatnosti, koje su osnovane od organizacija koje su već ostvarile neko od ovih prava, ili su ova prava ostvarili osnivači ili suosnivači naučnoistraživačke ustanove i subjekta inovacione djelatnosti i sa njima povezana lica, kao i poreski obveznik koji je korisnik državne pomoći dodijeljene zbog poteškoća u poslovanju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna pomoć.

Povezanim licima smatraju se lica između kojih postoje posebni odnosi koji mogu imati neposredni uticaj na uslove ili ekonomske rezultate transakcija između tih lica, u skladu sa zakonom kojim je uređena poreska administracija.

Izuzetno od ograničenja utvrđenih u ovom članu, pravna i fizička lica mogu koristiti podsticajne mjere ako razvijaju inovativni proizvod i/ili uslugu koja je različita od proizvoda i/ili usluge za koju su već ostvarene podsticajne mjere.

Članom 22 utvrđeno je da pravo na oslobađanje **poreza na dohodak fizičkih lica i prireza na porez**, i iznos umanjenja ovog poreza i prireza na porez, imaju:

- 4) inovativni startapovi i spinofovi za zaposlena ili angažovana lica – u iznosu od od 100% za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera. Pravo na oslobađanje od poreza na dohodak fizičkih lica, kao i prireza na porez, mogu ostvariti i fizička lica zaposlena ili angažovana koja ostvaruju primanja u obliku akcija ili udjela.
- 5) lica koja obavljaju inovativnu aktivnost za potrebe stranih pravnih i fizičkih lica (frilenseri), kao i pronalazač ili inovator koji ostvaruje dohodak od inovacione djelatnosti – u iznosu od 80% za vrijeme korišćenja statusa korisnika podsticajnih mjera; i
- 6) lica koja obavljaju samostalnu djelatnost, a koja ulažu sredstva u subjekte koji su upisani u Registar inovacione djelatnosti - u visini iznosa uložениh sredstava, a najviše do 20.000 eura na godišnjem nivou na osnovu rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera.

Pravo na oslobađanje od poreza na dohodak fizičkih lica, kao i prireza na porez, mogu ostvariti i fizička lica zaposlena ili angažovana u inovativnim startapovima i spinofovima, koja ostvaruju primanja u obliku akcija ili udjela.

Članom 23 utvrđeno je da pravo na oslobađanje od **doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, kao i oslobađanje i umanjenje od plaćanja ovih doprinosa, mogu ostvariti:

- 1) inovativni startapovi i spinofovi za svoje zaposlene oslobađaju se od plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret poslodavca, za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera - oslobađaju se od plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret poslodavca, za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera;
- 2) lica zaposlena u naučnoistraživačkim ustanovama i subjektima koji realizuju naučnoistraživačku, odnosno inovacionu djelatnost, a koja su dodatno angažovana na naučnoistraživačkim i inovativnim programima ili projektima - oslobađaju se od plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret zaposlenog i na teret poslodavca, isključivo na iznos naknade za angažovanje na projektu, za period trajanja projekta, a najviše do tri godine po projektu;
- 3) lica zaposlena ili angažovana u naučnoistraživačkim ustanovama i subjektima koji realizuju inovacionu djelatnost, na naučnoistraživačkim i inovativnim programima ili projektima, a ne ostvaruju pravo na socijalno osiguranje kod drugog pravnog lica - oslobađaju se od plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret poslodavca, za period trajanja projekta, a najviše do tri godine po projektu; i
- 4) lica koja obavljaju inovativnu aktivnost za potrebe stranih pravnih i fizičkih lica (frilenseri), kao i pronalazač ili inovator koji ostvaruje dohodak od inovacione djelatnosti - umanjuju se u iznosu od 80% od obračunatih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera..

Pravo na oslobađanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, mogu ostvariti i fizička lica iz stava 1 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, koja ostvaruju primanja u obliku akcija ili udjela - oslobađaju se od plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na teret zaposlenog i na teret poslodavca.

Članom 24 utvrđeno je da pravo na oslobađanje od **poreza na dobit pravnih lica** mogu ostvariti pravna lica:

- 1) ako realizacijom naučnoistraživačkih, odnosno inovativnih programa i projekata kreiraju inovacije i/ili uvode inovativne proizvode i usluge na tržište – obračunati porez se umanjuje u iznosu od 90% za dobit ostvarenu od naučnoistraživačkih, odnosno inovativnih programa i projekata, za period od ukupno tri godine od dana donošenja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, ako pravno lice reinvestira sredstva u svoje nove naučnoistraživačke, odnosno inovativne projekte i ne vrši isplatu dividendi po osnovu udjela ili akcija, tokom perioda korišćenja podsticajne mjere;
- 2) koja ulažu sredstva u druge subjekte inovacione djelatnosti, i to u udjele ili akcije inovativnih startapova, spinofova i fondova rizičnog kapitala za ulaganje u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost ili doniraju sredstva naučnoistraživačkim ustanovama, subjektima inovacione infrastrukture ili inovativnim startapovima i spinofovima – obračunati porez se umanjuje u iznosu od 90% uložених sredstava u:
  - udjele ili akcije inovativnih startapova i spinofova - može se koristiti ako vlasnički udio u subjektima inovacione djelatnosti kumulativno nije veći od 49%;
  - donacije inovativnim startapovima i spinofovima; i
  - donacije naučnoistraživačkim ustanovama i subjektima inovacione infrastrukture i
  - investicione fondove u Crnoj Gori koji ulažu sredstva u subjekte koji realizuju inovacionu djelatnost.

Obračunati iznos umanjenja po ovom osnovu ne može biti veći od 100.000 eura na godišnjem nivou i ne može se prenijeti u narednu godinu.

Zatim je utvrđeno da pravna lica u koja se ulaže treba da budu upisani u Registar inovacione djelatnosti.

Članom 25 utvrđeno je da pravo na oslobođanje od **naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta** mogu ostvariti pravna lica kao subjekti inovacione djelatnosti za jedan objekat za inovacionu djelatnost, i to ako:

- 1) realizuju naučnoistraživački, odnosno inovativni program ili projekat - obračunati iznos naknade umanjuje se za 50%, tokom trajanja statusa korisnika podsticajnih mjera;
- 2) su dobili status korisnika podsticajnih mjera; i
- 3) najmanje 75% njegove ukupne neto površine koristi za realizaciju inovativnih programa ili projekata.

Ukoliko pravno lice, u roku od deset godina od dana dobijanja rješenja o dodjeli statusa korisnika podsticajnih mjera, promijeni namjenu objekta, dužno je da izvrši povraćaj sredstava u iznosu ostvarenog podsticaja.

Članom 26 utvrđeno je da pravo na **korišćenje nepokretnosti i/ili zemljišta u svojini države**, bez naknade ili pod uslovima povoljnijim od tržišnih, za realizaciju naučnoistraživačkih, odnosno inovativnih programa ili projekata, mogu ostvariti pravna i fizička lica koja su dobila status korisnika podsticajnih mjera, u skladu sa zakonom kojima se uređuje raspolaganje državnom imovinom.

Članom 27 utvrđeno je da pravo na oslobođanje od **poreza na nepokretnu imovinu koja je registrovana kao poslovni prostor** mogu ostvariti pravna lica kao subjekti inovacione djelatnosti ako se nepokretnost koristi za realizaciju naučnoistraživačkog, odnosno inovativnog programa ili projekta na osnovu kojeg je dobijen status korisnika podsticajnih mjera, kao i da se obračunati iznos poreza umanjuje za 50%, tokom trajanja statusa korisnika podsticajnih mjera.

Podsticajne mjere nakon obnavljanja statusa korisnika uređene su **članom 28**, odnosno da se pravnom i fizičkom licu, za period obnovljenog statusa korisnika podsticajnih mjera, obračunate poreske olakšice umanjuju se za 50% utvrđenog podsticaja. Pored toga, ovim članom je propisano da inovativnim startapovima i spinofovima za period obnovljenog statusa korisnika podsticajnih mjera, obračunate poreske olakšice se ne umanjuju i iznose 100% utvrđenog podsticaja.

U **članu 29** utvrđeno je da Ministarstvo sprovodi nezavisnu eksternu reviziju naučnoistraživačkog, odnosno inovativnog programa i projekta na osnovu kojeg su dodijeljene podsticajne mjere utvrđene ovim zakonom, nakon realizovanog programa i projekta.

Članom 30 utvrđeno je da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove finansija.

U **članu 31** propisano je da korisniku podsticajnih mjera kome je oduzeto pravo na podsticajne mjere propisane ovim zakonom u skladu sa članom 17 ovog zakona, izreći će se upravna mjera obaveze plaćanja svakog dospelog iznosa koji bi korisnik podsticajnih mjera platio da nije koristio podsticajne mjere utvrđene ovim zakonom, kao i i upravna mjera gubitak prava na podsticajne mjere utvrđene ovim zakonom, u trajanju do tri godine.

Pored toga, propisano je da upravne mjere izriče organ državne uprave nadležan za poslove finansija rješenjem

Odredbom **člana 32** propisan je rok od godinu dana, od dana stupanja na snagu ovog zakona, za donošenje propisa za sprovođenje zakona.

Članom 33 propisano je da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Procjena finansijskih sredstava koja pravna i fizička lica ne bi plaćala po osnovu korišćenja podsticajnih mjera, poreskih umanjenja i oslobođenja i olakšica utvrđenih ovim zakonom, utvrdiće se na osnovu procjene fiskalnog uticaja u RIA obrascu.

VI. RAZLOZI HITNOSTI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Ne postoje razlozi za donošenje Zakona po skraćenom postupku.